

WILG & MAND

1987-1

WILG & MAND

Doelstellingen Stichting Wilg & Mand

- Nieuwe perspectieven zoeken en creëren voor het Nederlandse mandenmaatwerk binnen de potentiële afzetgebieden.
- Behoud van het veelzijdige vlechtvakmanschap: o.a. door het uitgeven van handboeken en het stimuleren van cursussen.
- Behoud van de vakkennis betreffende de griendteelt en bevordering van een goed evenwicht tussen vraag en aanbod.
- Het initiëren en begeleiden van onderzoek/studies binnen het wilg-en-mand-vakgebied.
- Het via een speciaal fonds aanschaffen van materiaal met een historische waarde: vlechtwerk, gereedschappen, boeken, e.d.
- Het interesseren van zoveel mogelijk Nederlanders (inclusief de overheid) voor de activiteiten van de Stichting Wilg & Mand.

Minimumdonatie: f 15,-- per jaar

Donateurs ontvangen de bulletins gratis

Stichtingsbestuur:

Voorzitter : Ch.W.Vink, IJsselstein
Secretaris : C.Tutein Nolthenius, Oisterwijk
Penningmeester : H.P.Verboord, Vlijmen
Leden : P.Craenen, P.van den Dool, A.D.van 't Hoog,
G.M.Pot-van Regteren Altena, T.Rulkens

Bulletin-redactie:

A.D. van 't Hoog, J. Ooms, G.M. Pot-van Regteren Altena,
C. Tutein Nolthenius

Bijdragen voor het bulletin kunt u sturen naar onderstaand adres. Bij voorkeur getypt of in goed leesbaar handschrift.

Redactiesecretariaat, administratie en advertenties:

Nassaulaan 14, 5062 JN Oisterwijk, tel. 04242-82238

Penningmeester Stichting Wilg & Mand, Vlijmen:

Girorekening: 26 95 726

Bankrekening: 41 89 09 083, Amrobank, Vlijmen

Drukkerij: A.J. van Midden, Dorp 246, Benschop

(c) Uitgave Stichting Wilg & Mand.

Zesde jaargang, 1987 nr. 1

Verschijnt viermaal per jaar.

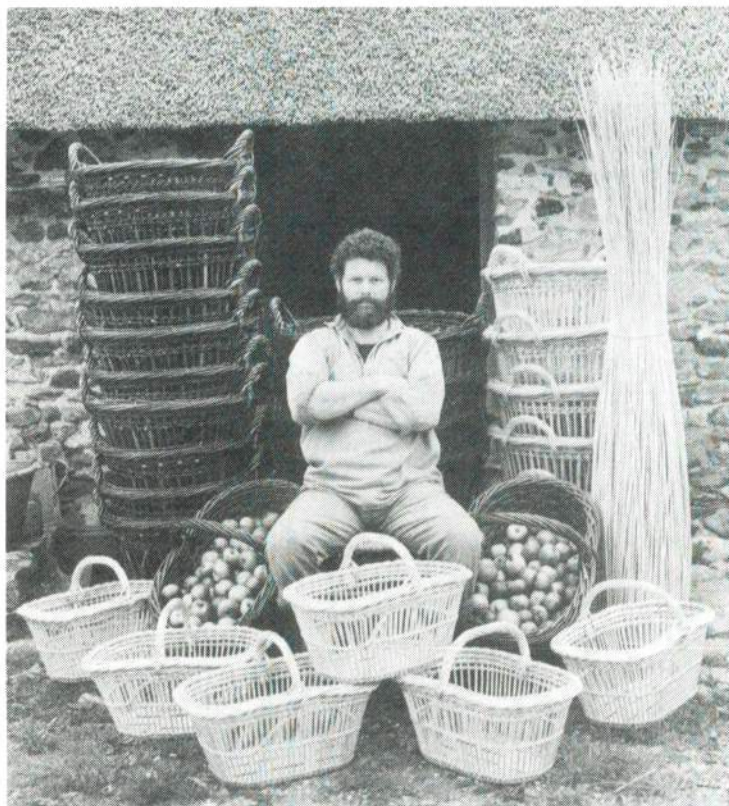
Een self-made Engelse mandenmaker

In het voorjaar van 1986 richtte de Engelse Crafts Council (Raad voor de Ambachten) in haar eigen galerie te Londen een tentoonstelling in van werk van mandenmaker David Drew. Het was voor de eerste keer dat een Council-tentoonstelling mandwerk als thema had. Wel was het werk van David al eerder te zien en te koop in de "winkel" van het Victoria & Albert Museum in Londen.

Ter gelegenheid van deze tentoonstelling, die later ook naar andere Engelse steden ging, gaf de Crafts Council een boekje uit met twee artikelen over de betreffende mandenmaker en diens werk. Het bevat ook zeer fraaie foto's van Chris Chapman.

Richard Boston schreef het eerste artikel. Daarin zijn Davids leven en werk beschreven vanuit het oogpunt van een zeer geïnteresseerde - en vaak verbaasde - leek. Het tweede is geschreven door Davids collega, de mandenmaker Alastair Heseltine. Uit het eerste hebben wij deze informatie gelicht: David Drew is nu 47 jaar. Pas rond zijn 30ste begon hij te vlechten. Daarvóór had hij van alles en nog wat gedaan, zonder "dit wordt mijn vak" te ontdekken. Hoewel hij intelligent genoeg was kon hij op school zijn draai niet vinden. Dat komt vaker voor bij creatieve naturen. Het liefst zou David een opleiding beeldende kunst hebben gevolgd, maar door zijn te beperkte scholing werd hij niet toegelaten. David ging werken in technische bedrijven en op een varkensfokkerij. Hij trok door Scandinavië en Duitsland. Hij probeerde in de leer te komen binnen een pottenbakkerij of mandenmakerij. Maar ook dat lukte niet. Min of meer vastgelopen begon hij toch met mandenvlechten. Hij ontmoette Judy, die zijn levensgezellin werd. David kreeg vakkundige hulp, maar al doende leerde hij toch van zijn eigen praktijk het meest. Toen als gevolg van de iepziekte duizenden bomen geveld moesten worden ontstond er een grote vraag naar manden voor houtblokken. Dat leverde David voor jaren werk op ten gunste van zijn inkomen, zijn routine, zijn vakmanschap. David Drew begon naam te maken. In 1982 kon hij met Judy en drie dochters een oude boerderij in Somerset betrekken. Bovendien kon hij met steun uit een fonds, een stuk grond kopen waarop hij wilgen ging telen. Tot zover Richard Boston.

Het artikel van collega Heseltine is interessant genoeg om het in zijn geheel over te nemen.

David Drew
met presentatie
van kwaliteitswerk

Planten van wilgestekken langs de lijn

" Als ik me een beeld wil vormen van David Drew en zijn werk, dan zit daar iets paradoxaals in. Zo'n beeld tilt hem onvermijdelijk uit het "gewone" in de sfeer van het bijzondere. Dat komt doordat wat als normaal en logisch gold zeldzaam is geworden. Met "logisch" bedoel ik dat wat voor elk mens als vanzelfsprekend kan gelden: steevast uitgaan van je eigen persoonlijkheid. David doet dat door steeds bij zichzelf te beginnen en altijd te werken vanuit zijn eigen gevoel, ondanks druk van buitenaf.

Vooraf hierdoor neemt hij een geheel eigen plaats in tussen de mandenmakers van deze tijd. De meesten doen concessies aan de commercie door eerst aan omzet en dan pas aan kwaliteit te denken. Bovendien heeft David Drew door een ongewone opmerkingsgave zich een grondige kennis van traditionele vormen en patronen eigen kunnen maken. Dat geeft zijn werk die solide basis, die veel creatieve collega's missen. David is een scherp waarnemer met groot respect voor tradities. Hij heeft zich zelf ingewijd in de "magie" van het vlechten met wilgeteen. Dit heeft hem geïnspireerd om platgetreden paden te verlaten en vlechtwerk te creëren dat mensen met smaak meer aanspreekt. De reden waarom zijn manden erg gewaardeerd worden ligt mijns inziens niet in het ongewone of modieuze. Hun kwaliteiten hebben een relatie met de diepste menselijke gevoelens en dat is vandaag de dag iets zeldzaams. Davids principes blijken meer waard te zijn dan welke concessies ook.

Ik heb proberen uit te leggen, dat Davids levenshouding van fundamenteel belang is voor zijn vak en dat die houding tot uitdrukking komt in zijn werk. Als mandenmaker ga ik nu proberen het "hoe dan wel" uiteen te zetten.

Let allereerst eens op het materiaal, op de teen die hij gebruikt. Het witte hout is blinkend schoon. Het gebruik van natuurlijke kleuren van de bast is genuanceerd, warm en sprekend. Alleen het beste keurt David goed en daarmee maakt hij het zich niet gemakkelijk, want het is moeilijk om aan teen van topkwaliteit te komen. Het beperkte aanbod bracht hem ertoe zelf wilgeteen te gaan telen. Dat heeft hem veel tijd gekost en veel toewijding gevergd. Aan het tentoongestelde werk is heel wat voorafgegaan: Davids visie, onderzoek, proefnemingen, speurtochten in het buitenland, de aankoop van grond en al het teeltwerk. Het telen van teen gaat voor David hand in hand met het vlechten van manden. Het is een onscheidbaar deel van het produktieproces, dat een regelrechte verbinding

Aan het werk
in de werkplaats

(foto's Chris Chapman
Crafts Council)

Het draaien van een oor

vormt met de aarde. De kwaliteit van zijn teen weerspiegelt zijn zorg voor ieder detail. Voor de verkoop geteelde teen vertoont vaak beschadigingen door machinale bewerking of door een bewerking die uit de pas loopt met de seizoenen. David is echter onverbiddelijk in het afkeuren van materiaal met beschadigde bast of rottende vezel en dat komt bij wilgeteen nogal eens voor. Davids uitgangspunt is dat de vitaliteit van het levende hout zoveel mogelijk behouden moet blijven. Hij is de enige beroepsmandenmaker die ik ken, die een deel van zijn voorraad met de hand schilt om dat te bewaren voor bijzonder vlechtwerk. Dit ambachtelijke, dat nauwelijks meer van deze tijd is, onderstreept zijn verbondenheid met de natuur.

Dat alle manden van David Drew zowel sterk als mooi afgewerkt zijn is vanzelfsprekend. Maar er is meer. David wil graag dat zijn manden een eigen leven leiden als unica. Iedere mand demonstreert de harmonie in Davids denken als kunstenaar, als ambachtsman en als teler. Via deze drie invalshoeken verwerkelijk hij wat hij voor ogen ziet. En dat op zeer intelligente wijze. Zo is hij bijvoorbeeld voortdurend bezig met de vraag welke vlechttechnieken het best een efficiënt materiaalgebruik combineren met visueel evenwicht. Aangezien wilgetenen een dik onderereind hebben en een lange, dunne top kan dat problemen opleveren. Zijn oplossingen zijn zowel vindingrijk als praktisch. David gaat niet uit van gestandaardiseerde maten als centimeters en millimeters. Hij bepaalt de maten in samenhang met de vlechtwijzen. Als hij moet meten gebruikt hij bij voorkeur zijn lichaam: één hand breed, drie vingers hoog. Manden van eenzelfde type laten zien hoe maatvast dat gebeurt. Manden van matige kwaliteit kunnen er onverzorgd uitzien, maar David gaat zo zorgvuldig te werk dat de tenen op de juiste plaats knikken of vlak liggen en gelijkmatig aangeklopt zijn. Dit versterkt uiteraard de eenheid en de soliditeit. Ook de kleinste details zijn keurig afgewerkt: schone sneden van het mes laten witte accenten achter, een speciaal knikje hier om te voorkomen dat er een topje losspringt en een draaitje daar om een en ander naar beneden te dwingen. Zijn werk wordt van begin tot eind geaccentueerd door behendige kunstgrepen. Geen teentje ontsnapt aan zijn aandacht en punctualiteit.

Tenslotte zijn Davids ogen al vlechtend gericht op decoratieve aspecten en de esthetiek van de vorm. Ze maken deel uit van het wordingsproces van de mand. Van bedenksels vooraf gaat David nooit uit. Hij laat zijn vlechtpatronen en de eigenschappen van de teen het decoratieve bepalen. Daardoor leidt niets af van het natuurlijke karakter van de wilg. Als het eindresultaat hem

niet bevalt is het of hij tijdens het vlechten iets verkeerd begrepen heeft dat niet meer kan worden veranderd. Hij begint dan ook van voren af aan totdat hij de fout heeft ontdekt. Al zijn manden krijgen de kwaliteit en de vitaliteit die hem in alle opzichten voldoen. En hem niet alleen. "

(vertaling Mia Pot met medewerking van
mevrouw P. Valk in Schoorl)

Naschrift van de redactie

Met de plaatsing van dit artikel staat de redactie niet voor ogen, dat ook in Nederland David Drews moeten worden ontdekt en gestimuleerd om zich te kunnen ontwikkelen tot superieure mandenmakers. Mensen die zo hun eigen weg gaan en kunnen gaan zijn zeldzaam. We begrijpen maar al te goed wat Heseltine bedoelt met de "druk van buitenaf".

Niettemin achten wij het geschetste portret belangrijk. Ten eerste omdat het is geschreven door een mandenmaker, die een heldere analyse wist te geven van een door hem bewonderde collega. Ten tweede omdat het ook een bredere betekenis heeft door de wijze waarop kwaliteitsvoorwaarden zijn belicht. Elke mandenmaker zal nu eenmaal altijd kwaliteitsnormen voor ogen moeten hebben en houden.

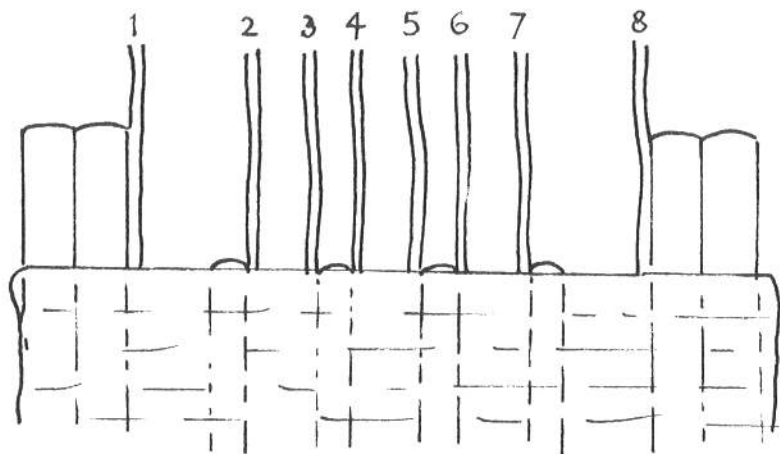
De kracht van David Drew ligt vooral in zijn creativiteit-zonder-concessies, waardoor hij nieuwe wegen kan inslaan. Een "dertien in een dozijnmand" is niets voor hem. Als de afnemers m'n werk maar goed genoeg vinden is een principe, dat David nooit huldigt. Hij moet er zelf voor de volle 100% achter kunnen staan. Zo niet, dan opnieuw beginnen.

Het is te wensen dat wij wat werk van David Drew kunnen kopen voor onze collectie. Hoe meer er in het W&M-fonds wordt gestort hoe positiever in die richting kan worden gehandeld. Engels vlechtwerk staat qua karakter en techniek dichter bij het Nederlandse dan Duitse en Franse manden. De beoogde aanschaf zal alle W&M-donateurs en de actieve mandenmakers binnen onze kring een beter inzicht verschaffen in wat onder "Drews quality" moet worden verstaan.

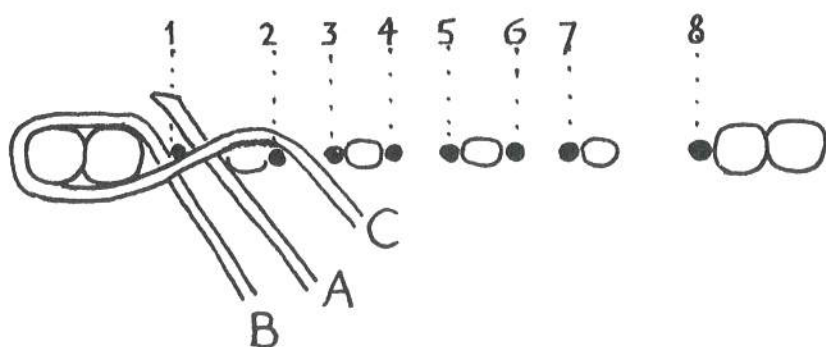
BODEMKIM v.e. RECHTHOEKIGE MAND

Bij het vlechten v.e. rechth. mand worden de staken na het insteken meestal direkt rechtop gezet, waarna meteen begonnen wordt met het vlechten v.d. opzetkimmen. De nadelen van deze methode zijn dat de verdeling van de staken a.d. korte kant veel moeite kost en dat de overgang van bodem naar wand niet mooi dicht wordt. H. Romp te Hoogkerk heb ik dit probleem zien oplossen door het toepassen van bodemkimmen a.d. korte kanten.

Dit gaat als volgt: Als de bodem klaar is, worden de bodemstekken vlak bij het vlechtwerk

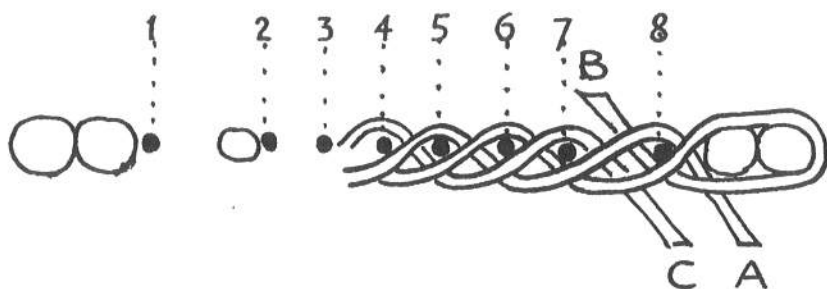
afgeknipt met uitzondering van de hoekstekken.
 Daarna wordt de bodem met de onderkant naar
 boven neergelegd en worden de staken aan een
 korte kant ingestoken.

Er worden twee gave twijgen uitgezocht. De één
 wordt zodanig tussen de linkerhoekstekken en de
 aanliggende slaak (nr. 1) gelegd dat het voet eind
 (= B) naar voren steekt (dit deel heeft een
 lengte gelijk aan ruim de breedte v.d. bodem).
 Het topeind (= C) van deze twijg wordt
 van achter af stijf om de hoekstek naar voren
 getrokken en gaat vervolgens voor hoekstekken

en staak 1 en achter staak 2 langs om tussen staak 2 en 3 weer naar voren te komen.

De tweede twijg (= A) wordt met de voet achter staak 1 gestoken. Nu zijn er drie twijgen (B, A en C), waarmee op normale wijze verder gekimd wordt.

De kim eindigt als volgt: De twijg (in dit geval B), die achter de rechter hoekstekken langs gaat, wordt er weer stijf omheen naar voren getrokken, wordt vervolgens op de juiste lengte afgesneden en tenslotte onder twijg C (die tussen staak 7 en staak 8 door

naar voren komt) naar achteren weggestoken.
Als ook nog de twijgen A en C kort zijn
afgeknipt, is de kim klaar.

Aan de andere korte kant wordt op dezelfde
manier een bodemkim gelegd.

Daarna worden de hoekstekken vlak bij het
vlechtwerk afgeknipt. Vervolgens kunnen de
staken a.d. lange zijden ingestoken worden.

Tenslotte worden de staken rechtop gezet
en kan de mand voltooid worden.

Wie het Franse vlechthandboek
LA VANNERIE, l'osier bezit, kan één
en ander nalezen op bladzijde 123.

Daar wordt een dergelijke kim in een
deksel toegepast.

rhv

RHV staat voor Roelof Harm Veenema, een Wilg & Mand-donateur
in hart en nieren. Zijn grootste hobby is manden vlechten.
De kunst van vakmensen afkijken en dan zelf aan de slag gaan
vormt zijn basisscholing. Bovenstaand "handwerk" bewijst dat
zijn leergierigheid "tot op de bodem" gaat.

Belgisch Rood, de veelzijdige

Belgisch Rood behoort, net als Frans Geel en Leerteen tot de Kraakwilgfamilie (*Salix fragilis*). Ons nieuwe bestuurslid ir T. Rulkens heeft er in ons Bulletin 1984-4 interessante en leerzame informatie over gespuid: "Belgisch Rood wordt op dit moment zeer veel door de Nederlandse mandenmaker gebruikt, omdat dit vrijwel de enige wilg is die nog als snijgriend voorkomt. Heeft roodachtige twijgen."

De toepassing van deze wilgeteen beperkt zich echter niet tot de werkplaatsen van vlechters. Ook als bindteen heeft "Belgisch Rood" zijn kwaliteiten bewezen. Vele honderdduizenden kilo's zijn de Duitse grens gepasseerd om druiveranken in de wijngaarden op hun plaats te houden. In Nederland gebruiken riettelers en -handelaren jaarlijks vele honderdduizenden stuks om riet in standaardbossen bij de rietdekkers te kunnen afleveren. Andere toepassingsterreinen zijn: het aanbinden van rozen, frambozen, bramen en vruchtbomen; het vastbinden van rijshout, bonestaken, griendbossen, schilteen en grof tuinvuil; het dichtbinden van jutezakken, vuilniszakken en vult u zelf maar in. Belgisch Rood heeft als bindteen honderdeneen mogelijkheden.

Mandenmakers gebruiken deze teen zowel ongeschild als geschild en gebuft. In alle gevallen is er mooi en duurzaam vlechtwerk van te maken. De veelzijdige teen bij uitstek dus, prima geschikt om er zelf wat van te telen. Er schuilt echter een addertje onder de griend. De kwaliteiten als hierboven omschreven gelden uitsluitend voor Belgisch Rood, typen 56 en 60. De vele andere variaties geven op de een of andere wijze problemen en zijn derhalve niet geschikt als plantmateriaal. Een extra probleem is dat alleen kenners de verschillende typen kunnen onderscheiden. Ondanks een goede selectie zijn er weinig Belgisch Rood-grienden die voor 100% zuiver zijn. Dat maakt het beoordelen van de diverse typen des te moeilijker.

Vóór de oogst (begin november), dus als de teen op de stommel staat, zijn de verschillen het best te zien. Het gunstigste tijdstip dus om de selectie te maken. Die houdt in dat de verkeerde stommels worden verwijderd, in bossen worden verzameld en gemerkt. Deze stommels, meestal drie of vier bij elkaar, gaan de zwaardere tenen leveren. Daarom

worden ze als eerste voor pootteen gebruikt, met alle nare gevolgen vandien.

Wie zelf een perceeltje Belgisch Rood wil aanleggen moet de zekerheid hebben dat hij beschikt over type 56 of 60. Want anders kan er een fiasco uit ontspruiten.

De belangrijkste verschillen tussen beide typen zijn:
Type 56 geeft lange, slanke teen met veel bruikbare korte teen ertussen die uitstekend geschikt is als bindteen.
Type 60 geeft een wat dikkere teen met weinig korte teen en is het meest geschikt voor de mandenmaker.

Ch.W. Vink

Trapmand

"Dat ik dáár niet eerder aan heb gedacht" zei dezer dagen een vindingrijke 80-jarige. Waar ging het om? Wel, het betrof het gebruik van een hengselmand om het dagelijkse (le-nig houdende) trappenklimmen met spulletjes in de hand te vergemakkelijken. Slaapkamer boven en huiskamer plus keuken beneden zijn door een Amsterdamse - hoge en steile - trap met elkaar verbonden. Op zo'n trap kan iemand, die wat slechter ter been wordt, niet voorzichtig genoeg zijn. Een mand met handig hengsel bleek een uitkomst te zijn voor het op-en-neer-transport van een volle theepot, kopjes, glazen, boeken en wat al niet meer. Altijd een hand vrij om de leuning stevig vast te houden, geen griezelig gebalanceer met een theeblad meer. De mand was precies goed van vorm: ovaal, een vlakke bodem en 10 à 12 cm diep. Niet te zwaar, dus moeiteloos te dragen. Een tip voor wie zich met bejaarden-thuiszorg bezighouden? Stellig wel. Alleen één ding is jammer: deze trapmand kwam uit China. Maar ook Nederlandse mandenmakers zijn natuurlijk in staat eenzelfde "keukenlift" te vervaardigen.

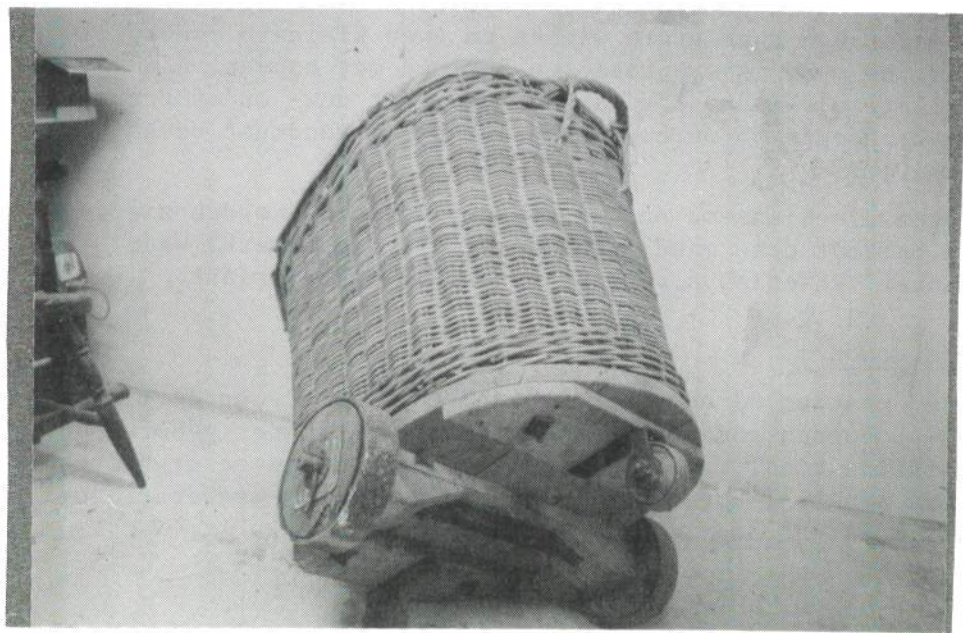
Poppenstad Ameide

Vroeger was Ameide aan de Lek een van de bekendste mandenmakersgemeenten. Nu wordt ze ook poppenstad genoemd. Dit als consequentie van een unieke poppenexpositie die aldaar zal worden gehouden, en wel van 16 t/m 30 mei 1987. Aan deze expositie werken veertig poppenmaaksters mee. Velen genieten een internationale vermaardheid.

Velerlei poppen zullen een stuk ambachtelijk verleden van

Mandemaker in Poppenstad Ameide

Het in Gouda ontdekte karretje

(foto Sietzema)

Ameide weer doen herleven. Diverse vroegere beroepen uit de riet- en griendcultuur zullen worden uitgebeeld zoals: de rietsnijder, de griendhakker, de kooiker, de teenschiller, de hoepmaker, de mandenvlechter, de klompenmaker. Deze vakmensen zullen zowel op een popformaat van 22 cm (creaties van Lucia Akkerman) als op een formaat van 50 cm (Christine Baars) te bewonderen zijn.

De expositie begint in het sfeervolle historische stadhuis en gaat over in een speciale wandelroute van dit pittoreske stadje. Openingstijden: 10.30-21.30 uur (niet op zondag). Toegangsprijs f 5,-- (kinderen tot 12 jaar en 65-plussers f 3,50).

Kaaskarretje

Zo is de "mand op wielen" die tijdens een verhuizing te voorschijn kwam het best te karakteriseren. Het wagentje is gebruikt in een kaaspakhuis aan de Nieuwe Haven in Gouda. Op een totaal vergeten zolder lagen er twee. Alleen houtwormen bleken van hun bestaan nog af te weten. Een van de karretjes is eigendom geworden van kunstenaar Johan Sietzema, die gaarne bereid is het in bruikleen af te staan voor het W&M-museum.

De mand is met bouten op een onderstel bevestigd en dat is voorzien van twee grote wielen en twee kleinere zwenkwiel-tjes. De mand is van rotan en bekleed met canvas. Aan beide smallere uiteinden zit een oor voor het duw- en/of trekwerk. Maten: hoogte 55/56 cm, bodem 62x48 cm, randmaat boven 79x61 cm.

Vragen die Sietzema en wij graag beantwoord zouden zien: Wie herkent deze mand? Wie maakte dit vlechtwerk? Waar? Wanneer? Reacties s.v.p. naar het W&M-secretariaat.

Teenaanbod

Onze donateur de heer Peters in Breda heeft voor de liefhebber 45 bossen goede teen beschikbaar, waaronder gebufte en geschilde teen. Wie er om zit te springen kan ze gratis in Breda afhalen. Het contact loopt via het W&M-secretariaat, tel. 04242-82238.

WILGESCHERMEN

De laatste jaren zien we langs de autowegen steeds vaker voorzieningen om geluidshinder te reduceren. De meeste geluidswallen zijn meer functioneel dan fraai. Er zijn er zelfs die meer detoneren dan weren.

De roep om meer landschappelijk ingepaste en milieuvriendelijke oplossingen neemt toe. Enkele jaren geleden is al een scherm ontwikkeld, dat zeer snel een natuurlijk aanzien krijgt. Bureau Mostert + De Winter Groenvoorzieningen was de ontwerper. Het scherm bestaat uit een stalen golfplaat. In de golven komen aan weerszijden wilgestokken. Deze worden diep in de grond gestoken om goed te kunnen wortelen. De bedoeling is dat de stokken gaan uitlopen en dikker worden. In combinatie met de golfplaat vormen ze dan een scherm, dat elke winddruk van vrachtauto's en elke rukwind kan weerstaan. De wilgetakken en -bladeren onttrekken de roestbruin wordende golfplaat aan het oog. Een natuurlijke wal dus, die door snoeien aan bovenkant en zijkanten goed in toom kan worden gehouden.

Zolang de wilgestokken nog niet voldoende geworteld zijn moeten de platen vertikaal worden gehouden door een tijdelijk stelsel van schoren. Na een paar jaar kunnen die worden gemist. Aangezien deze schoren geen fraai effect geven heeft genoemd bureau nog een ander type scherm ontwikkeld: het zogenaamde A-schermb. Twee evenwijdig aan elkaar geplaatste golfplaten worden als een puntdak tegen een kapconstructie van schoren gezet. Nu worden alleen aan de buitenkant wilgestokken geplant. Door hogere en lagere platen te gebruiken, met langere of kortere wilgeslieten, kan het scherm aan de omstandigheden worden aangepast.

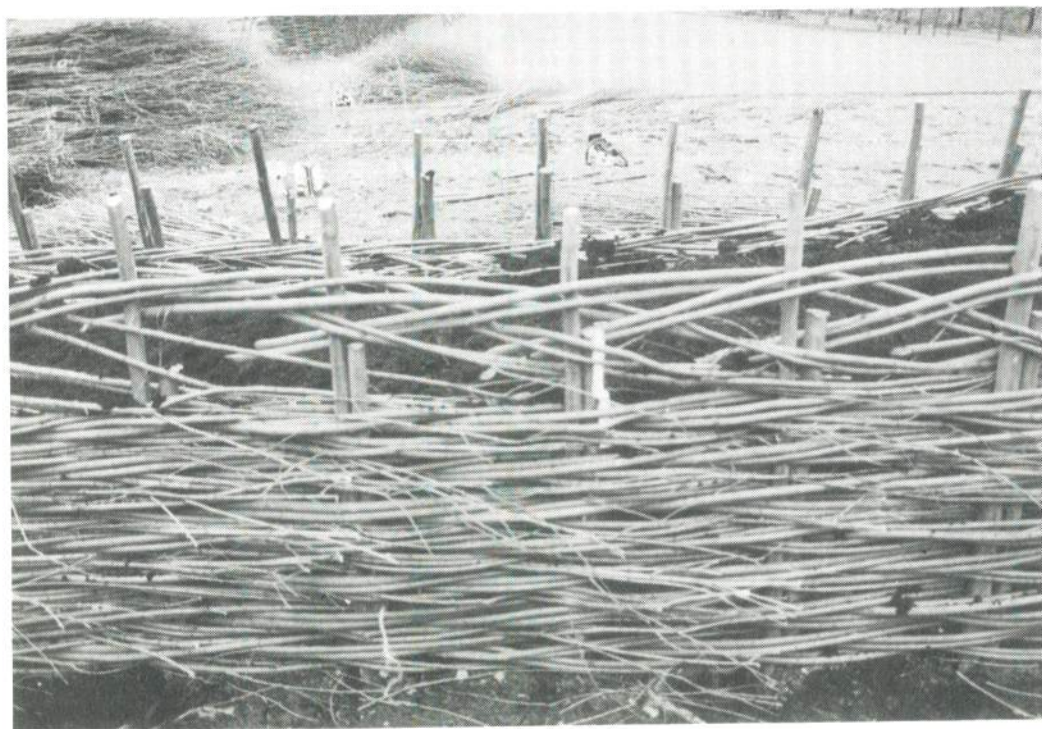
Proefscherm bij Sliedrecht

In 1983 is het eerste proefscherm met wilgen geplaatst bij Sliedrecht, tegenover IKEA. In 1984 is het nog uitgebreid. Meetresultaten toonden aan dat dit scherm voldoet aan de gestelde normen en verwachtingen. Over de ontwikkeling van de wilgen was iedereen zeer tevreden.

Er zijn nog meer van dergelijke wilgeschermen tegen geluidshinder in Nederland: bij Koog a/d Zaan en wel daar waar de Rijksweg over de Zaan loopt, langs Rijksweg Utrecht-Gouda bij De Meern, bij Terschuur voorbij Hoevelaken in de richting Apeldoorn. Bij Nieuwegein staan zeer lange schermen op

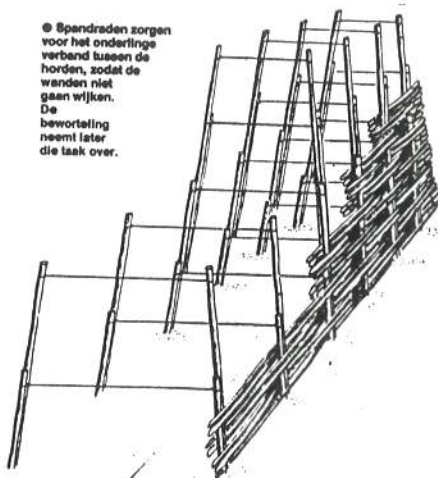
Tot 3 meter hoog op te bouwen (foto Riede)

Zo worden steeds dubbele vlechtlatten bijgestoken (foto TN)

Riede-systeem in beginfase (met spandraden)

● Spandraden zorgen voor het onderlinge verband tussen de horden, zodat de wanden niet gaan wijken. De beworteling neemt later die taak over.

Het vullen van
de tweede etage
(foto Riede)

Een scherm
van golfplaten
en wilgestokken,
zgn. A-type (foto TN)

hoge wallen. Dit jaar komt er nog zo'n wilgewering langs de oude oostelijke Utrechtse rondweg en wel bij het bekende Rietveldhuis tegenover de Kromhoutkazerne. Zulke schermen worden alleen daar toegepast waar de grond geschikt is voor de wilg en waar de wilg landschappelijk past. Om een breder gebruik van dit milieuvriendelijke systeem te kunnen bevorderen worden er ook proeven genomen met andere boomsoorten: o.a. acacia, els en linde. Waar de wilg minder geschikt is voor het geluidwerende doel kan zo'n alternatief het wellicht goed doen.

Riede-schermen

Dit voorjaar komt nog een geheel ander geluidsscherm in gebruik, namelijk een wering die voor 100% uit wilgehout is "opgebouwd". Het bestaat uit wilgestokken, gevlochten wilg-slieten en aarde. Een milieuvriendelijker scherm is niet denkbaar. Het is uitgedokterd door Adviesbureau Riede voor tuin- en landschapsinrichting. Vandaar dat men spreekt van het Riede-systeem. Dit systeem houdt in, dat twee evenwijdige horden van een meter hoog en op 1.70 meter van elkaar in de grond worden verankerd. Door de horden iets schuin te plaatsen wordt hun onderlinge afstand hoger iets minder. Spandraden zorgen voor het onderlinge verband, zodat de wilgewanden niet kunnen gaan wijken. De beworteling neemt later die taak over.

De voeten van de slieten worden zo gevlochten, dat ze aan de binnenkant in de grond steken om wortel te kunnen zetten. Om de geluidwering tot enkele meters boven het wegdek te kunnen laten functioneren wordt in etages gewerkt. Iedere volgende etage wordt wat smaller om goed op de onderliggende te kunnen rusten. Zo is een hoogte van drie meter gemakkelijk haalbaar. Om een goede aanslag en een gezonde groei te bereiken wordt voor alle zekerheid bovenin de wal een "zweetleiding" gelegd. Via die leiding kunnen water en desgewenst voedingsstoffen worden toegediend. Ook deze wal zal geregeld gesnoeid moeten worden. Extra voordelen van zo'n wal zijn, dat in de aarde allerlei plantengroei mogelijk is en dat diverse vogels er graag in zullen nestelen. Zo kan er een biotoop ontstaan, die aan de ene zijde lawaai en wind weert en anderzijds stilte en luwte bevordert.

Al met al dus positieve ontwikkelingen voor landschap en vriendteelt.

C. Tutein Nolthenius

Opsporing verzocht

Ten behoeve van onze collectie vakliteratuur blijven we op zoek naar allerlei boeken, tijdschriften en artikelen over de productie en toepassing van manden. Als u ergens iets aantreft houden wij ons aanbevolen. Ook suggesties zijn uiteraard welkom. Wat wij "so wie so" op het oog hebben zijn jaargangen of losse nummers van het Duitse maandblad "Das Flechtwerk" dat van + 1947 - 1970 heeft bestaan. Van een mandenmaker ontvingen wij al een paar complete jaargangen, maar van andere missen we nog diverse nummers en van de beginjaren hebben we nog niets.

Onze belangstelling gaat ook uit naar het Nederlandse maandblad "Rotan en staal" dat in 1957 voor het eerst verscheen. Al wat wij daarvan in de bibliotheek hebben beperkt zich tot de nummers 5 en 11 van de tweede jaargang. Wie helpt ons verder?

Herdruk Engelse uitgave

De Basketmakers' Association heeft een heruitgave gerealiseerd van het in 1912 door Thomas Okey geschreven boek "An introduction to the art of basketmaking". Okey was toen 60 jaar. Hij was begonnen als leerjongen, toen gezelschap geworden en daarna meester-mandenmaker. Hij woonde en werkte in het arme East End van Londen. Hij had grote interesse voor moderne talen, geschiedenis en literatuur. Door zijn veelzijdige kennis van zaken en zijn zelfstudie werd hij geïnviteerd om lezingen te houden en lessen te geven. Uitgevers vroegen hem te schrijven en te vertalen. Dit werk resulteerde in een tweede carrière. Rond de eeuwwisseling werd Thomas Okey uitverkoren voor de eerste leerstoel Italiaans in Cambridge. Tot zijn tachtigste zat hij in de examencommissie voor het mandenmakersgilde. Zijn boek bevat 150 pagina's en ruim 60 foto's. Het kost inclusief verzendkosten f6 (f 22,50). Als u snel bent kunt u het via het W&M-secretariaat bestellen. Meteen opgeven dus.

Videobanden

Bij dezelfde Basketmakers' Association hebben we twee videobanden besteld. Een soort cursusmateriaal waarin een picknickmand, een hondemand en een waskoffer centraal staan. T.z.t. kunnen donateurs de banden tegen een redelijke vergoeding lenen.

VAN HET BESTUUR

Nieuwe donateurs

Ook in 1986 hebben we weer nieuwe donateurs kunnen inschrijven. Dat is niet alleen prettig, maar ook nodig. Hoe meer supporters achter Wilg & Mand gaan staan hoe meer wij kunnen doen ter realisering van onze doelstellingen. In de periode april t/m december hebben zich aangemeld:

Mw. M.van Aken	Hoogstraat 17	Bergen op Zoom
F.W.van Beuningen	's-Gravenweg 710	Rotterdam
W.E.Bollenbaas-van Essen	Uranus 27	IJsselstein
Fa.Davids-Janssen	Maasstraat 17	Stokkem-Dilsen (België)
Mw.M.J.Eenink-Herder	Dam 10	Ameide
E.Ernst-de Zwaan	Leidsegracht 39	Amsterdam
H.Geerligs	Bloemkamp 1	Surhuisterveen
M.A.van der Hulst	Koninginnelaan 39	Voorburg
A.van der Linde	Binnenhaven 43	Den Helder
M.Methorst	De Dijk 64	Rhenen
G.Pagters-Wijnholds	Dr.K.D.Schönfeld- str. 39	Emmen
De Ridder BV	Hartenstraat 21-25	Amsterdam
G.J.Roelofs	Boslaan 137	Lunteren
J.F.M.Schuurmans	Haarsteegsestr. 58	Haarsteeg
T.Tijsseling	Nieuwe Holleweg 12	Beek (bij Nijm.)
L.van Tongeren	Koepad 20	Zuuk (Epe)
Mw.M.J.W.den Uyl	Kapelweg 177 B	Amersfoort
L.van de Ven	Korendijk 4	Middelburg
J.A.de Vos	Kortenhoeftsedijk 197	Kortenhoef
Mw.W.Wendrich	Adm.de Ruyterweg 1 85	Amsterdam
Mw.J.B.M.van Wijk	Arend Maartenshof 5	Dordrecht
C.P.J.Willink	Drieboomlaan 86	Hoorn

Donateursdag 1987

De datum staat al zo goed als vast: zaterdag 26 september. Wat betreft plaats en programma moeten nog de nodige spijkers met koppen worden geslagen. Zeker is dat alle vlechters binnen onze kring (profs en amateurs) weer werk kunnen meebrengen voor een expositie. Dat biedt iedereen de beste mogelijkheid om van elkaars ideeën en resultaten te leren.

RIETEN AARDAPPELMAND

Mandemaker, waar ook
ter wereld... tel op de
materiaalkosten en je
arbeidsuren. En tel dan
uit je winst....
Zo'n aanbieding anno
1987 stemt wel tot
nadenken.

Scheveningsche vischvrouw van 1775.
Teekening van P. C. la Fargue in de
prentenverzameling der gemeente.